

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым Министірлігі

Д. Серікбаев атындағы
ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН МЕМЛЕКЕТТІК ТЕХНИКАЛЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІ

**ДИПЛОМ АЛДЫ ІС-ТӘЖІРИБЕ ЕСЕБІН
ҚОРҒАУ**

5B073100-Тіршілік әрекетінің қауіпсіздігі
және ҚОҚ мамандығы

Студент: Әсенов Д.
Іс-тәжірибе жетекшісі: Дауылбаева Ә.С.

Өскемен, 2020 ж.

Іс-тәжірибенің мақсаты: зерттеліп отырған кәсіпорындағы адам еңбегі өтетін салауатты және қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз етумен байланысты проблемаларды зерттеу және шешу болды

Диплом алды іс-тәжірибені Қазақстан Республикасы ІІМ Төтенше жағдайлар Департаментінің «Өрт сөндіру және авариялық-құтқару қызметі № 10 өрт сөндіру бөлімі» ММ өттім. Іс-тәжірибені өту барысында «Май» АҚ – ғы өртке қарсы қорғанысты ұйымдастыру шараларын зерттедім.

Іс тәжірибені өту барысында мына мәселелер шешілді:

- 1) кәсіпорынның жалпы сипаттамасы;
- 2) жарылыс - өрт және өрт қауіптілігі бойынша ғимараттардың санаттарын айқындау;
- 3) өрттің даму болжамы;
- 4) объектіде өрттің пайда болуының әртүрлі нұсқалары кезінде оны сөндіруді ұйымдастыру;
- 5) май экстракциялық өндірісте өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі талаптар;
- 6) өрттерді сөндіру бойынша жұмыс тәртібі.
- 7) өрттің қоршаған ортаға әсерін зерттеу.

Менің зерттеу жұмысын жүргізген кәсіпорыным Өскемен қаласында азық өнеркәсібінің типтік кәсіпорындарының бірі «Май» акционерлік қоғамының өсімдік майын өндіретін зауыты болып табылады, ол өз кезегінде сонымен қатар қоршаған ортаға кері әсерін тигізеді.

«Май» АҚ ғимараттарының цехтары

1. Тазалау цехы
2. Рушильдi-желпу цехы
3. Пресс цехы
4. Гидратация цехы
5. Экстракциялық цех
6. Майды терең тазалау цехы (рафинация))
7. Шрот элеваторы
8. Май- бақ шаруашылығы (төгу станциясы)
9. Халва цехы
10. Халва қоймасы
11. Көлік цехы, ағаш шеберханасы
12. № ,5,6 шикізат қоймасы
13. № 1,2,3,4,8,9,10 шикізат қоймасы
14. Тұрмыстық корпус
15. Асхана, дүкендер
16. Зауыт басқармасы
17. Материалдық қоймалар:
18. Энергоцех, КИП
19. Өту орындары мен автотаразылар
20. Медпункт

Цехтарда өрт сөндіру құралдарының және өрт туралы хабарламаның болуы

1. Өрт сөндіргіштер
2. Өрт крандары-9, шатырға құрғақ жүк
3. Автоматты. көбік өрт сөндіру қондырғысы, өрт дабылы
4. Автоматты көбіктеу қондырғысы, өрт дабылы, 2 құрғақ кебіс,
5. Қиғаш бойынша № 1-2 ГПС-600 сыйымдылық бір-біріне қарсы құрғақ құбырлармен жартылай дәнекерлегішке бастары арқылы Ø66мм

Өрт сөндіруді басқару кезіндегі жұмыс тәртібі

Өрт сөндіруді басқару кезінде басшы келесі әрекеттерді орындауы тиіс:

- барлауды орындау және өрттегі жағдайды бағалау;
- қолда бар күштер мен құралдарды пайдалана отырып, адамдарды құтқаруды тез арада ұйымдастыру және жеке жүргізу, үрейге жол бермеу;
- шешуші бағытты, күштер мен құралдардың қажетті санын, жауынгерлік іс-қимыл әдістері мен тәсілдерін анықтау;
- бөлімше үшін міндеттер қою, олардың өзара іс-қимылын ұйымдастыру және қойылған міндеттердің орындалуын қамтамасыз ету;
- өрттегі жағдайдың өзгеруін үнемі қадағалау және тиісті шешімдер қабылдау;
- өрт орнына келген бойда оның сыртқы белгілері бойынша ақпаратты ӨБОП (ӨБЖ) беруге;);
- шешім мен өкім қабылданғаннан кейін диспетчерге өрттің мекен-жайын, жанып жатқан (немесе жанып кеткен) объектілерді, өрт саласын, адамдардың өміріне қауіп төнгенін немесе болмауын, қандай күштер мен құралдар қолданысқа енгізілгенін, өрттің пайда болу қаупінің болуын немесе болмауын, қосымша күштер мен ресурстардың қажеттілігін беруге;
- ӨБҚО (ӨБЖ) - мен тұрақты байланыс жасауды жалғастыру, қабылданған шешімдер мен өрттегі жағдай туралы мерзімді хабарлау.

Өрттегі арнайы жұмыстар

Құрылыс конструкцияларын ашу және демонтаждау жұмыстарын ұйымдастыру алдында электр желісін (0,38 кВ дейін), газ желісін ажырату (немесе зақымданудан қорғау) және мүмкін (жасырын) көз үшін өрт сөндіру құралдарын дайындау қажет.

Кернеуі бар сымды ажыратқан кезде:

- сымдарды кесу аса қауіпсіз желі секциясын анықтау және талап етілетін облыста (ғимарат, секция, қабат және т. б.) токтан ажыратуды жүргізу);
- сыртқы сымдарды электр энергиясын тұтыну жағынан оқшаулағыштарда ғана кесіп, өткізгіш сымдардың кернеу астында қалмағанын күту керек.
- сымдар төменгі қатардан бастап кесу.

Диплом алды іс- тәжірибені өту барысында қарастырылып отырған объектінің жалпы сипаттамасы орындалды. Объектінің аумақтық орналасуы, өндірілетін жұмыстар мен қызметтердің түрлері, сондай-ақ «Май» АҚ объектісінде орналасқан жабдықтар зерттелді.

Объектіде өрт қауіпсіздігіне талдау жүргізілді, ғимараттар мен іргелес аумақты өртке қарсы қорғаудың қолданыстағы жүйесі қарастырылды, өрттің пайда болуының барынша ықтимал орындары – экстракциялық цех, шрот элеваторы, рушильді-себу цехы, мазут-сақтау орны, күнбағыс қоймасы, қауіп-қатерден сақтау орыны бөлінді.

Жұмыста объектінің өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша жедел-тактикалық іс-әрекеттер үшін күштер мен құралдарды тарту тәртібі, өртте байланыс және қарастырылатын объектілерде өртке қарсы режимді қамтамасыз етуді қадағалау қызметін ұйымдастыру қарастырылды.

